

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2007

Μάθημα: ΙΣΤΟΡΙΑ – ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Τρίτη, 5 Ιουνίου 2007
07:30 – 10:30

ΟΔΗΓΙΕΣ: ΝΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΤΕ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΜΕΡΟΣ Α΄

A1. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας στο τετράδιο εξέτασής σας τη λέξη "σωστό" ή "λάθος", δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Με την ανάληψη της πρώτης πρωθυπουργίας του, ο Βενιζέλος δέχτηκε στην Ελληνική Βουλή αντιπροσώπους της Κρήτης.

Λάθος, Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη, τεύχος Γ΄, σελ. 34

2. Την Τριπλή Συμμαχία αρχικά αποτελούσαν η Γερμανία, η Αυστροουγγαρία και η Ιταλία.

Σωστό, Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη, τεύχος Γ΄, σελ. 54

3. Οι ευρωπαϊκές δυνάμεις με τη συμφωνία της Κέρκυρας (Μάιος 1914) αναγνώρισαν την αυτονομία της Βορείου Ηπείρου.

Σωστό, Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη, τεύχος Γ΄, σελ. 51

4. Το 1934 ο Ρούσβελτ υποτίμησε το δολάριο στην προσπάθειά του να αντιμετωπίσει την οικονομική κρίση.

Σωστό, Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη, τεύχος Γ΄, σελ. 167

5. Με τη Συνθήκη του Μπρεστ Λιτόφσκ (1918) το Σοβιετικό καθεστώς προσάρτησε τα βαλτικά κράτη (Λιθουανία, Εσθονία, Λεττονία).

Λάθος, Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη, τεύχος Γ΄, σελ. 71

6. Ο Άγγλος κυβερνήτης της Κύπρου σερ Ρόναλντ Στορς επιδίωξε τη δημιουργία κυβερνητικού κόμματος και την καλλιέργεια κυπριακής συνείδησης.

Σωστό, Ιστορία της Κύπρου, σελ. 222

7. Ο πρώτος νεκρός του εθνοαπελευθερωτικού αγώνα 1955-1959 ήταν ο Ονούφριος Κληρίδης.

Λάθος, Ιστορία της Κύπρου, σελ. 234

8. Μεταξύ της πρώτης και της δεύτερης φάσης της τουρκικής εισβολής του 1974, συγκλήθηκε διάσκεψη στη Γενεύη με στόχο τη διευθέτηση του κυπριακού προβλήματος.

Σωστό, Ιστορία της Κύπρου, σελ. 298

9. Το σχέδιο Μακμίλλαν απορρίφθηκε από τους Ελληνοκύπριους, επειδή περιείχε διαιρετικά στοιχεία και καθιστούσε την Τουρκία συγκυρίαρχο στην Κύπρο.

Σωστό, Ιστορία της Κύπρου, σελ. 242

10. Η ΠΕΚΑ είχε την ευθύνη της στρατιωτικής οργάνωσης του εθνοαπελευθερωτικού αγώνα 1955-1959 στην Κύπρο.

Λάθος, Ιστορία της Κύπρου, σελ. 232

(Μονάδες 10 X 2 = 20)

- A2. Να γράψετε στο τετράδιο εξέτασης τα γράμματα της στήλης Α΄ και δίπλα από το καθένα τον αντίστοιχο ορθό αριθμό της στήλης Β΄ (στη στήλη Β΄ περισεύει ένα στοιχείο):**

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄	Σελ.
α. Δ. Γούναρης	6. Πρωθυπουργός της Ελλάδας κατά τη διάρκεια της μικρασιατικής εκστρατείας	98
β. Π. Κουντουριώτης	3. Πρόεδρος της Α΄ Ελληνικής Δημοκρατίας	117
γ. Γ. Χατζηανέστης	5. Στρατηγός των ελληνικών δυνάμεων στη μικρασιατική εκστρατεία	101
δ. Δ. Ψαρρός	2. Στρατιωτικός αρχηγός της Ε.Κ.Κ.Α.	274, 279
ε. Ν. Ζέρβας	1. Στρατιωτικός αρχηγός του Ε.Δ.Ε.Σ.	274
	4. Αρχηγός του κόμματος των Φιλελευθέρων	

Οι σελίδες αναφέρονται στο βιβλίο Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη.

(Μονάδες 5 X 2 = 10)

ΜΕΡΟΣ Β΄

Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω:

1. "Θέσεις Απριλίου"

Επιστροφή του Λένιν στη Ρωσία (15.4.1917) και δημοσίευση των «θέσεων του Απριλίου» στην εφημερίδα Πράβντα – Αλήθεια.

Οι θέσεις:

- Άμεση σύναψη ειρήνης
- Διανομή των κτημάτων των ευγενών στους χωρικούς
- Η εξουσία στα Σοβιέτ

Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη, σελ. 131.

2. Συμφωνία της Βάρκιζας

Συνάπτεται μεταξύ της κυβέρνησης Πλαστήρα και του ΕΑΜ το Φεβρουάριο του 1945.

Πρόνοιες:

- δημιουργία κατάλληλων συνθηκών για να διεξαχθούν εκλογές, το συντομότερο, και δημοψήφισμα για την τύχη της μοναρχίας
- διάλυση των αντάρτικων οργανώσεων και αφοπλισμός του ΕΛΑΣ
- παροχή αμνηστίας στους στρατιώτες του ΕΛΑΣ

Η συμφωνία δε γίνεται δεκτή από όλες τις ομάδες του ΕΛΑΣ. Μερικές μονάδες του ΕΛΑΣ αρνούνται να δεχτούν τη συμφωνία καθώς και ο ίδιος ο Α. Βελουχιώτης.

Η συμφωνία της Βάρκιζας τερματίζει την πρώτη φάση του εμφυλίου πολέμου.

Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη, σελ. 294.

3. Αλέξανδρος Παπαναστασίου

- εκλέγεται βουλευτής στη Β΄ Αναθεωρητική Βουλή επικεφαλής της ομάδας των Κοινωνιολόγων
- το Φεβρουάριο του 1922 το κόμμα του, οι «Δημοκρατικοί Φιλελεύθεροι», κυκλοφορεί το Δημοκρατικό Μανιφέστο για το οποίο ο Αλεξ. Παπαναστασίου καταδικάζεται σε τριετή φυλάκιση
- ορκίζεται πρωθυπουργός το Μάρτιο του 1924. Οι προγραμματικές δηλώσεις του είναι ίσως το πιο ριζοσπαστικό κείμενο που έχει εκφωνηθεί ποτέ στην ελληνική βουλή. Βασικός του στόχος είναι η ανακήρυξη της δημοκρατίας, πράγμα που επιτυγχάνεται στις 25 Μαρτίου 1924.

Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη, σελ. 26, 99-101, 117

4. Τριμερής Διάσκεψη του Λονδίνου (1955)

- επιτυχία της αγγλικής διπλωματίας
- συμμετέχουν Αγγλία, Ελλάδα, Τουρκία, ενώ αγνοήθηκε ο κυπριακός λαός
- με την αποδοχή της πρόσκλησης από την Ελλάδα η Τουρκία επιβάλλεται ως ισότιμος συνομιλητής. Το Κυπριακό παρουσιάζεται πλέον ως ελληνοτουρκική διαφορά με το Λονδίνο σε ρόλο επιδιαιτησίας μεταξύ των δύο.
- [Επιπλέον θετική εξέλιξη για τη Βρετανία είναι ότι το Κυπριακό παύει να θεωρείται αποικιακό πρόβλημα και μεταβάλλεται σε σοβαρό διεθνές ζήτημα].

Ιστορία της Κύπρου, σελ. 241.

(Μονάδες 4 X 5 = 20)

ΜΕΡΟΣ Γ΄

Να αναπτύξετε τα τρία παρακάτω θέματα:

1. Αναφέρετε πέντε συνέπειες των διακοινοτικών ταραχών του 1963.
 - α) Η χάραξη της Πράσινης Γραμμής επί χάρτου από τους Άγγλους
 - β) Η μετακίνηση χιλιάδων Τουρκοκυπρίων από τα χωριά τους σε αμιγείς τουρκοκυπριακές περιοχές (6 θύλακες)
 - γ) Η έξοδος της ΤΟΥΡΔΥΚ από το στρατόπεδό της και ο έλεγχος από αυτήν του δρόμου Λευκωσίας – Κερύνειας μέσω Κιόνελι
 - δ) Η αποχώρηση από την Κυβέρνηση, τη Βουλή και τη Δημόσια Υπηρεσία των τουρκοκύπριων υπουργών, βουλευτών και δημοσίων υπαλλήλων
 - ε) Η σύσταση και οργάνωση ξεχωριστών διοικητικών οργάνων από τους Τουρκοκύπριους [με την επωνυμία Γενική Επιτροπή το 1964, μετονομάστηκε σε Προσωρινή Τουρκοκυπριακή Διοίκηση το 1967]

(Μονάδες 5X 1 = 5)

Ιστορία της Κύπρου, σελ. 280-281.

2. Ποια ήταν η θέση του Βενιζέλου για τη στάση που έπρεπε να κρατήσει η Ελλάδα σε σχέση με τον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο και πώς την τεκμηρίωσε;

Θέση του Βενιζέλου: Έξοδος της Ελλάδας στον πόλεμο με το μέρος της Αντάντ.

Επιχειρήματα:

- α) Η Ελλάδα ήταν χώρα ναυτική και έπρεπε να βασιστεί στις δυτικές δυνάμεις και κυρίως στην Αγγλία, για να προωθήσει τα εθνικά της συμφέροντα.
- β) Τα συμφέροντα της Ελλάδας και της Αγγλίας στην Εγγύς Ανατολή συνέπιπταν. Η Αγγλία είχε ανάγκη από ένα σταθερό σύμμαχο, για να διασφαλίσει τις οικονομικές, στρατιωτικές και πολιτικές της επιδιώξεις στην περιοχή
- γ) Πίστη στη νίκη της Αντάντ και οφέλη για την Ελλάδα από το διαμελισμό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, για να πραγματοποιήσει την εθνική της ολοκλήρωση

Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη, σελ. 74-76.

(Μονάδες 4 X 2,5 = 10)

3. Να παρουσιάσετε την εξωτερική πολιτική του Χίτλερ την περίοδο 1934-1939 και να αναφερθείτε στις ενέργειες με τις οποίες προσπάθησε να την υλοποιήσει κατά την περίοδο αυτή.

- α) Αμφισβήτηση των όρων της Συνθήκης των Βερσαλλιών
- β) Επεκτατική πολιτική
- γ) Αγώνας κατά του κομμουνισμού και στήριξη των φασιστικών καθεστώτων

(Μονάδες 3)

Ενέργειες:

- Εξοπλισμός και ανασυγκρότηση του γερμανικού στρατού, ο οποίος ενισχύεται με αξιόλογο στόλο
- Προσάρτηση του Σάαρ (1935)
- Επαναφορά της υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας (1935)
- Κατάληψη της Ρηνανίας (1936)
- Συνθήκη συμμαχίας Γερμανίας – Ιταλίας (Άξονας Ρώμης – Βερολίνου, 1936)
- Υπογραφή του Αντιδιεθνιστικού Συμφώνου (1936) από τη Γερμανία, την Ιταλία και την Ιαπωνία
- Ενίσχυση του Φράνκο στην Ισπανία που μάχεται εναντίον της νόμιμης δημοκρατικής ισπανικής κυβέρνησης
- Εξαναγκασμός της Αυστρίας να ενωθεί με τη Γερμανία (1938)
- Διεκδίκηση τσεχοσλοβακικών εδαφών που κατοικούνταν από μια ισχυρή γερμανική μειονότητα, τους Σουδήτες (1938)
- Συμφωνία του Μονάχου (1938) εξαναγκάζει τους πρωθυπουργούς της Αγγλίας και της Γαλλίας (Τσάμπερλαϊν και Νταλαντιέ) να εγκαταλείψουν την Τσεχοσλοβακία υπό την απειλή του πολέμου
- Διάλυση της Τσεχοσλοβακίας (1939), έτσι ώστε να μεταβάλει τη Δυτική Τσεχοσλοβακία σε γερμανικό προτεκτοράτο ενώ
- ανακηρύσσει την Ανατολική Τσεχοσλοβακία ανεξάρτητη υπό γερμανική κηδεμονία
- Σύμφωνο Μολότωφ-Ρίμπεντροπ (1939)
- Εισβολή στην Πολωνία (1939)

(Μονάδες 8X 1,5 = 12)

Σημείωση: Υποψήφιος που αναφέρει οκτώ από τα παραπάνω 14 σημεία βαθμολογείται με 12 μονάδες.

Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη, σελ. 188, 236-237.

ΜΕΡΟΣ Δ΄

Να αναπτύξετε, υπό μορφή ιστορικού δοκιμίου, το πιο κάτω θέμα:

Το Φεβρουάριο του 1945 πραγματοποιείται στη Γιάλτα η ομώνυμη συνδιάσκεψη, όπου καθορίζονται οι ζώνες επιρροής των υπερδυνάμεων, ενώ δύο χρόνια μετά εγκαινιάζεται η περίοδος του ψυχρού πολέμου.

Παρουσιάστε και σχολιάστε την πολιτική των υπερδυνάμεων έναντι των Ευρωπαίων συμμάχων τους σε θέματα οικονομικά, στρατιωτικά και πολιτικά, την περίοδο από το Φεβρουάριο του 1945 μέχρι το θάνατο του Στάλιν (1953).

(Μονάδες 1 X 20)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

(Μονάδα 1)

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

Η πολιτική των δύο δυνάμεων, ΗΠΑ και Σοβιετικής Ένωσης, έναντι των Ευρωπαϊκών Συμμάχων τους.

- **Δόγμα Τρούμαν:** Πολιτική οικονομικής ενίσχυσης των ευρωπαϊκών κρατών
Στόχος η συγκράτηση του κομμουνισμού στις χώρες όπου είχε επικρατήσει (Μονάδα 1,5)
 - **Σχέδιο Μάρσαλ:** Προσφορά οικονομικής βοήθειας σε όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες με όρους... (Μονάδα 1,5)
 - **Αντίδραση Σοβιετικής Ένωσης:** Απορρίπτει το σχέδιο Μάρσαλ
Εξαναγκάζει τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης να πράξουν το ίδιο (Μονάδα 1)
 - **Δόγμα Ζνάνοφ (ορισμός ...)** (Μονάδα 1)
 - **Κομινφόρμ (ορισμός ...)** (Μονάδα 1)
 - **Οι ΗΠΑ διατηρούν στρατιωτικές βάσεις στην Ευρώπη** (Μονάδα 1)
 - **Η Σοβιετική Ένωση προχωρεί σε προσάρτηση των βαλτικών κρατών** (Μονάδα 1)
 - **Διπολικό σύστημα** (Μονάδα 1)
 - **Διάλυση σοσιαλιστικών κομμάτων** —> Επικράτηση κομμουνιστικών κομμάτων
—> Δημιουργία λαϊκών δημοκρατιών (Μονάδα 1)
 - **Κομμουνιστικός συνασπισμός, αλλά αποβολή της Γιουγκοσλαβίας από την Κομινφόρμ** (Μονάδα 1)
 - **Επικράτηση ψυχροπολεμικού κλίματος (ορισμός ψυχρού πολέμου ...)** (Μονάδα 1)
 - **Σημεία κρούσης των δύο συνασπισμών στην Ευρώπη**
 - α) **κρίση Βερολίνου** —> Ίδρυση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας από τους δυτικούς συμμάχους
—> Αποκλεισμός του Βερολίνου από τους Σοβιετικούς
—> Ίδρυση της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας (1949) (Μονάδες 2)
 - β) **ελληνικός εμφύλιος** —> Αμερικανική βοήθεια στα κυβερνητικά στρατεύματα
—> Νίκη της δεξιάς (Μονάδα 1)
 - **NATO** (Μονάδα 1)
 - **COMECON** (Μονάδα 1)
 - **[Θάνατος του Στάλιν —> Ύφεση]**
 - **Σχολιασμός της πολιτικής των υπερδυνάμεων** (Μονάδα 1)
- ΕΠΙΛΟΓΟΣ** (Μονάδα 1)

-----ΤΕΛΟΣ-----